

Патријарх Порфирије: Духовни идентитет у нашем народу нераскидиво је везан за Православну цркву

Његова светост Патријарх српски г. Порфирије и Његово преосвештенство Епископ бачки г. Иринеј присуствовали су, у уторак, 25. октобра 2022. године, у свечаној дворани Матице српске у Новом Саду, конференцији Србија и Срби у региону. Тема конференције била је „Очување језичког и културног идентитета српског народа у земљама региона”.

На самом крају конференције Патријарх српски г. Порфирије се обратио учесницима:

„Преосвећени Владико, драги у Христу брате и саслужитељу, драги брате у Христу, председниче Матице српске, драги сви који сте дошли са разних страна! Међу вама има лица која су ми и блиска и драга и позната са којима сам се сретао и виђао не само једампут и не само сретао него са којима сам, нарочито у Хрватској и Словенији, сарађивао на добро, надам се, и на корист

нашег српског народа, али и на добро људи који живе заједно са нашим народом и у поменутих земљама, али и на другим местима, у Босни и Херцеговини, у Републици Српској и у Црној Гори. Ја се радујем да смо се сабрали овде данас и посебно због чињенице да је овај сабор организован у Матици српској, што само по себи, без икаквих објашњења и анализа, већ много говори, а то је чињеница је да, иако се наш народ налази у разним државама, у различитим друштвеним и политичким уређењима, ипак садржај свог идентитета црпе у ономе што је матица, црпе из корена, и логично је да је то – у политичко-административном смислу те речи – Србија. Али и Матица српска у Србији је заиста, у правом смислу те речи, матица – у кошници у којој смо сви, свако по своме дару, али и по Промислу Божјем, распоређени да не само негујемо и чувамо исти и јединствени идентитет него да живимо тим својим идентитетом, без обзира где се налазимо. Кроз историју Матица српска је служила том циљу и, хвала Богу, она и данас вишеструко служи истом циљу и сигуран сам да ће тако бити и убудуће. Честитам организаторима и радујем се због тога што је овај скуп организован у Матици српској у Новом Саду, у Српској Атини.

Две су речи за које мислим да су важне, а претпостављам да сте их и ви помињали, за људе који живе изван матице. То је, са једне стране, идентитет, живот у оквиру онога што јесмо као људи, као припадници једне духовности, једне културе, истог предања, а то је нешто што се може описати речју идентитет. Где год да се налазимо, а и онда када смо изван матице, ми имамо свој српски идентитет. Наравно, то је тема о којој би се могло много говорити шта се све подразумева под идентитетом. Ја бих само рекао да је то, пре свега и изнад свега, духовна категорија која има и своје друге гране.

Друга реч је интеграција. Ми живимо у земљама које имају различита политичка уређења, у земљама у којима нисмо заступљени у истом проценту, али у земљама које правно-формално дају могућност да можемо будемо оно што јесмо, а ми знамо да и треба да будемо оно што јесмо и хоћемо да будемо оно што јесмо. Дакле, са једне стране, ми имамо нормалну и природну потребу да будемо интегрисани у друштва у којима живимо. То значи да имамо исте могућности, иста права, али и исте обавезе. То даље значи да можемо да будемо и треба да будемо у потпуности равноправни грађани друштва земаља у којим живимо. Међутим, да бисмо били здрави, неопходно је да јесмо и оно што јесмо, да живимо својим идентитетом.

Знамо да је наш народ кроз историју живео у државама које су мењале своје облике, мењале своје границе, па чак и у државама где није имао иста права,

где није био равноправан са онима који су били већина. Али, независно од свега тога, наш народ је успео не само да се очува кроз те разне историјске етапе него је и у таквим околностима бивао плодан, био је стваралац, а кроз то стваралаштво, и духовно и културно, обогаћивао је и просторе у којима је живео и народе са којима је живео. У исто време, успео је очуван да дође и до модерних времена. Нећу улазити у опширније анализе те чињенице, али ћу рећи оно што је свима познато, а то је: да наш народ није духовно био освешћен, да није духовно био виталан и здрав, ми се данас засигурно не бисмо срели овде у Матици српској са размишљањима, идејама и плановима којима смо се бавили и за које смо сигурни, да ће, ако не у потпуности онда највећим делом, бити реализовани.

Духовни идентитет је у нашем народу нераскидиво везан за Православну Цркву. Зато нећу рећи ништа ново када кажем да је наш народ увек био у својој Цркви, да је Црква увек уз свој народ, да је, једном речју, наш народ Црква. Када кажем да је Црква увек била и јесте уз свој народ, пре свега мислим на оно што, у ужем смислу те речи, називамо клиром. Дакле, поглавари наше Цркве, епископи наше Цркве, свештеници, монаси и монахиње су делили судбину свога народа, али неретко су преузимали на себе и најодговорније задатке како би народ опстао и у најтежим околностима, како би се очувао и како би, како сам већ рекао, у исто време могао да буде креативан и да буде стваралачки. То је и данас тако. Могли бисмо рећи једном речју да где има Цркве, где има свештеника, тојест где се служи света Литургија ту има и нашега народа. И без обзира да ли су околности некада и неповољне и да не може да живи и дише пуним плућима, скупљајући се око своје Цркве, живећи својом Црквом, увек је наш народ кроз Цркву и у Цркви сакупљао довољно снаге и довољно енергије да тешкоће кроз које пролази буду једноставније и лакше или пак да их не доживљава као тешкоће него као само један испит кроз који се мора проћи, а када се прође онда смо снажнији и јачи.

Према томе, да закључим, потребна је нама и народу у целини, где год да живимо, и јака економија, и да имамо ваљане одбрамбене системе, и да имамо све друге квалитете који су неопходни за један уређен социјални, економски и политички живот. Али, ако имамо све то, а нисмо укорењени у свом идентитету и – да будем прецизнији, конкретнији – ако нисмо укорењени у својој православној вери, нисмо окупљени око своје Православне Цркве, све ово претходно, маколико било значајно и имало своју снагу и

показивало некакве резултате у неком датом тренутку, ипак је засигурно краткога даха. А тамо где има живе вере, тамо где је присутна Црква, и када нема овог првог, ми јесмо, постојимо и сигурно ћемо имати трајање докле год будемо то што јесмо и докле Господ буде хтео.

Радујем се да смо се овде сабрали. Ја вам честитам на раду, који је сада већ иза вас, и молим се Богу да плодови ваших разговора или, једном речју, рада, буду заиста видљиви, да буду на корист нашег народа, где год да се налази, и молим се Богу да, како смо већ чули, овај први састанак не буде и последњи него, напротив, да у годинама које су пред нама налазимо се све чешће и чешће, да се окупља још више људи и да се онда послови по разним секцијама расподеле онима који могу те послове да изнесу, а све и искључиво због тога да бисмо очували свој идентитет. Нека Господ све благослови, нека буде са свима вама, вашим породицама и са свом нашом браћом и сестрама где год да живе, где год да се налазе. Када се вратите вашим кућама поздравите ваше ближње и, наравно, све наше људе, а нарочито оне који заједно са вама раде у различитим српским институцијама. Живели! Нека Господ све благослови!”

У име организатора и учесника конференције, Светејшем Патријарху српском г. Порфирију заблагодарио је г. Душко Ћутило, директор Фонда за избегла, расељена лица и за сарадњу са Србима у региону.

На конференцији у Матици српској учествовало је преко тридесет представника српских организација и установа из Северне Македоније, Румуније, Мађарске, Албаније, Црне Горе, Републике Српске, Хрватске, Словеније и Србије, а, поред осталих, присуствовали су професор др Драган Станић, председник Матице српске, и г. Селимир Радуловић, управник Библиотеке Матице српске.

mitropolija.com